

20ste vergadering

Dinsdag 17 februari 1998

Aanvang 10.00 uur

Voorzitter: Postma

Tegenwoordig zijn 65 leden, te weten:

Baarda, De Beer, Van den Berg, Bierman, Boorsma, Braks, Van den Broek-Laman Trip, Cohen, Dees, Van Dijk, Van Eekelen, Eversdijk, Gelderblom-Lankhout, Ginjaar, Glasz, Van Graafeiland, Grewel, Grol-Overling, De Haze Winkelman, Heijmans, Hendriks, Hessing, Van Heukelum, Hirsch Ballin, Hofstede, Holdijk, Jaarsma, De Jager, Jurgens, Ketting, J. van Leeuwen, L.M. van Leeuwen, Linthorst, Lodewijks, Loudon, Luijten, Luimstra-Albeda, Lycklama à Nijeholt, Meeter, Michiels van Kessenich-Hoogendam, Pit, Pitstra, Le Poole, Postma, Rensema, Rongen, Roscam Abbing-Bos, Schoondergang-Horikx, Schuurman, Schuyer, Steenkamp, Stevens, Stoffelen, Talsma, Tiesinga-Autsema, Tuinstra, Varekamp, Ter Veld, Veling, Verbeek, Vrisekoop, Werner, Wiegel, De Wit en Van de Zandschulp,

en de heren Dijkstal, vice-minister-president, minister van Binnenlandse Zaken, Ritzen, minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, en mevrouw Netelenbos, staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen.

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede, dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Van Gennip, wegens verblijf buitenslands;

De Boer, Wöltgens, Zwerver, Korthals Altes en Glastra van Loon, wegens ziekte.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst, die in de zaal ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan, dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

(Deze lijst is, met de lijst van besluiten, opgenomen aan het eind van deze editie.)

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mee, dat op 6 februari jl. een ontwerpbesluit inzake illegale immigratie, met name afkomstig uit Irak, in het kader van het U.C. Schengen is binnengekomen. Het betreft een het Koninkrijk bindend besluit. Het Belgische Voorzitterschap heeft dit ontwerpbesluit per schriftelijke procedure ter behandeling voorgelegd. Hoewel de instemmingstermijn op 21 februari afloopt, is verzocht de behandeling vóór 18 februari a.s. te doen plaatsvinden.

De desbetreffende vaste commissies zullen hedenmiddag over het onderhavige ontwerpbesluit beraadslagen.

Aan de orde is de behandeling van de wetsvoorstellen:

- **Wijziging van de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren en enige andere wetten (arbeidsvoorwaarden Rechterlijke Macht 1995/97 (25404));**

- **Verklaring dat er grond bestaat een voorstel in overweging te nemen tot verandering in**

de Grondwet van de bepaling inzake de voogdij en het ouderlijk gezag over de minderjarige Koning (25338).

Deze wetsvoorstellen worden zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Verklaring dat er grond bestaat een voorstel in overweging te nemen tot verandering in de Grondwet, strekkende tot opname van bepalingen inzake het correctief referendum (25153).**

De beraadslaging wordt geopend.

De heer **Van Dijk** (CDA): Mijnheer de voorzitter! Het onderhavige wetsvoorstel is van zeer fundamentele aard en dient daarom ook in dit huis een grondige principiële beoordeling. Het wetsvoorstel is impliciet gebaseerd op het uitgangspunt dat het vertegenwoordigend stelsel zoals dat in ons staatsrecht is verankerd en wortel heeft geschoten, op zichzelf ontoereikend is en dat het democratisch besluitvormingsproces wezenlijk verbeterd kan worden door aan dat vertegenwoordigend stelsel een correctief referendum toe te voegen. In die gevallen waarin van dat instrument gebruik wordt gemaakt, wordt het primaat van het vertegenwoordigend stelsel opgeheven, zoals ook de Raad van State reeds opmerkte. In principe kan dat gebeuren met vrijwel alle wetsvoorstellen. De verwachting dat het gebruik zeer beperkt zal zijn, doet daaraan niets af. In al die gevallen zal onzekerheid bestaan over het